

Poznań, 7 lutego 2020 r.

Uchwała Komisji ds. postępowania habilitacyjnego dr Małgorzaty Szczepaniak

Komisja ds. postępowania habilitacyjnego dr Małgorzaty Szczepaniak została powołana w dniu 7.11.2019 r. przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów na podstawie art. 18a ust. 5 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r. poz. 1789, tekst jednolity). Jednocześnie Centralna Komisja wyznaczyła Radę Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych UAM do przeprowadzenia w/w postępowania habilitacyjnego.

§1

Komisja ds. postępowania habilitacyjnego na posiedzeniu w dniu 7 lutego 2020 r. działając zgodnie z w/w ustawą, na podstawie Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzenia czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz.U. 2018 poz. 261), po przedstawieniu recenzji osiągnięć naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych oraz po zapoznaniu się z autoreferatem habilitantki, w głosowaniu jawnym, w obecności siedmiu członków komisji, podjęła uchwałę pozytywnie opiniującą wniosek o nadanie dr Małgorzacie Szczepaniak, pracownikowi Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych UAM, stopnia doktora habilitowanego nauk ścisłych i przyrodniczych, w dyscyplinie nauk o Ziemi i środowisku (przy obecności siedmiu członków Komisji oddano 4 głosy „tak”, 2 głosy „nie” i 1 głos wstrzymujący się).

§2

Integralną częścią uchwały jest załącznik stanowiący jej uzasadnienie.

§3

Powyższą uchwałę, wraz z pełną dokumentacją postępowania habilitacyjnego, komisja przedkłada Radzie Dyscypliny Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych UAM.

Prof. dr hab. Tadeusz Peryt – Państwowy Instytut Geologiczny - PIB Warszawa
przewodniczący komisji

Dr hab. Karina Apolinarska – Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu
sekretarz komisji

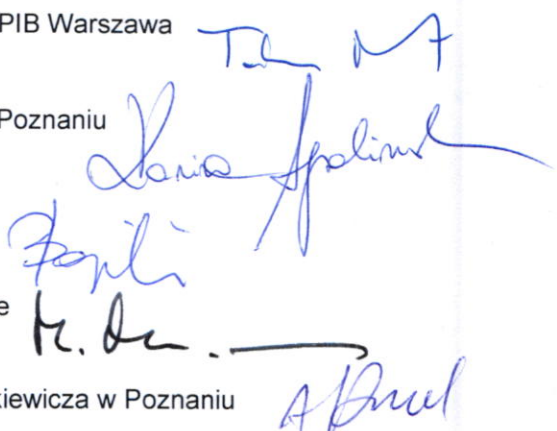
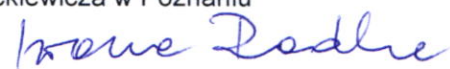
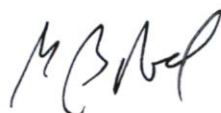
Dr hab. Maciej Bojanowski – Instytut Nauk Geologicznych PAN
recenzent

Prof. dr hab. Marek Michalik – Uniwersytet Jagielloński w Krakowie
recenzent

Dr hab. Agata Duczmal-Czernikiewicz – Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu
recenzent

Dr hab. Maciej Bąbel – Uniwersytet Warszawski
członek komisji

Dr hab. Iwona Hildebrandt-Radke – Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu
członek komisji

UZASADNIENIE UCHWAŁY KOMISJI HABILITACYJNEJ
w sprawie wniosku o nadanie dr Małgorzacie Szczepaniak
stopnia doktora habilitowanego nauk ścisłych i przyrodniczych,
w dyscyplinie nauk o Ziemi i środowisku

Przedmiotem oceny stanowiącej podstawę do sformułowania opinii komisji habilitacyjnej w sprawie wniosku dr Małgorzaty Szczepaniak o nadanie stopnia doktora habilitowanego były: (i) ocena osiągnięcia naukowego, (ii) ocena pozostałego dorobku naukowego oraz (iii) ocena działalności dydaktycznej i organizacyjnej. Komisja habilitacyjna zapoznała się z materiałami dotyczącymi postępowania habilitacyjnego dr Małgorzaty Szczepaniak: autoreferatem, wykazem prac naukowych opublikowanych przez habilitantkę, recenzjami przygotowanymi przez recenzentów powołanych w postępowaniu habilitacyjnym (dr. hab. Macieja Bojanowskiego, prof. dr. hab. Marka Michalika i dr. hab. Agaty Duczmal-Czernikiewicz) i zgodnie stwierdziła, że dokumentacja wniosku nie budzi zastrzeżeń pod względem formalnym. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, członkowie komisji wypowiedzieli się wcześniej co do zasadności przeprowadzenia rozmowy z habilitantką uznając, że nie jest ona konieczna.

Sylwetka naukowa habilitantki

Dr Małgorzata Szczepaniak jest absolwentką Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, gdzie w 2001 r. uzyskała tytuł zawodowy magistra. Stopień doktora nauk o Ziemi w zakresie geologii uzyskała tamże w 2006 r. na podstawie rozprawy pt. *"Zróżnicowanie, pochodzenie i wykorzystanie piaskowców w romańskiej architekturze południowej Wielkopolski"*; promotorem był prof. dr hab. Janusz Skoczylas (UAM). Jest pracownikiem Instytutu Geologii UAM od 2006 r. na stanowisku adiunkta.

Obecnie jako osiągnięcie naukowe pod tytułem „Cechy diagenetyczne górnokredowych piaskowców z synklinorium północno- i śródsudeckiego jako wyznaczniki doboru kamienia naturalnego dla celów architektonicznych, konserwatorskich i restauratorskich” kandydatka przedstawia dwie indywidualne publikacje:

Szczepaniak M. 2015 – Procesy diagenetyczne w wybranych piaskowcach Dolnego Śląska i ich znaczenie dla romańskiej architektury Wielkopolski. Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań. ISBN 978-83-7986-081-4. s. 164

Szczepaniak M. 2014 – Sandstone in the sacral buildings of Greater Poland – provenance of the raw material. [W:] Michalska D., Szczepaniak M., (red.), Geoscience in Archaeometry. Methods and case study. Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań: 37-60. (recenzent wydawniczy: prof. dr hab. Ryszard Kryza, Uniwersytet Wrocławski)

Wybrane parametry bibliometryczne wynoszą: sumaryczny IF 3,127; liczba cytowań prac habilitantki według bazy Web of Science: 13; indeks Hirscha według bazy Web of Science: 2.

Podczas posiedzenia recenzenci i pozostali członkowie komisji przedstawili swoje stanowiska nawiązujące do wyrażonych w recenzjach i wcześniej nadesłanych opiniach.

W opinii **dr. hab. Macieja Bojanowskiego**, osiągnięcie będące podstawą postępowania habilitacyjnego pani dr Małgorzaty Szczepaniak nie spełnia wymagań ustawowych, ponieważ:

- 1) stanowi kontynuację problematyki badań doktoranckich z nieznacznie zmodyfikowanym warsztatem badawczym;
- 2) stanowi w znaczącej części powielenie danych, interpretacji i wniosków z pracy doktorskiej;
- 3) rozległe jego części stanowią tłumaczenie tekstu pracy doktorskiej na j. angielski;
- 4) jego edytorska strona stoi na bardzo niskim poziomie i zawiera poważne uchybienia warsztatowe (np. niepełne i niewłaściwie umiejscowione opisy metod badawczych);
- 5) zawiera istotne błędy merytoryczne (np. w analizie i interpretacji danych statystycznych);

- 6) wykorzystuje podstawowe i mało wyszukane metody badawcze;
- 7) chociaż stanowi wnikliwą dokumentację aspektów diagenetycznych badanych piaskowców, nie wzbudza zainteresowania naukowego i jego znaczenie jest lokalne - może mieć zastosowanie w doborze surowca piaskowcowego do prac restauratorskich i konserwatorskich zabytków na skalę regionalną.

Pozostały dorobek naukowy po uzyskaniu stopnia doktora jest w ocenie recenzenta zbyt słaby i mało wartościowy jak na kandydata ubiegającego się o stopień doktora habilitowanego w naukach o Ziemi, a pozostała działalność po doktoracie prezentuje się na średnim poziomie lub nieco poniżej. Na uznanie zasługuje prowadzenie licznych i różnorodnych tematycznie zajęć dydaktycznych, opieka nad aż 31 pracami dyplomowymi, bogata działalność popularyzatorska i liczne ekspertyzy wykonane głównie na zlecenie instytucji archeologicznych lub konserwatora zabytków. W podsumowaniu stwierdził, że jego ocena osiągnięcia habilitacyjnego i pozostałego dorobku naukowego jest negatywna.

Prof. dr hab. Marek Michalik stwierdził, że osiągnięcie naukowe nie wnosi istotnych nowych elementów do poznania procesów diagenety, ale jest istotne dla specyficznej dziedziny rozwijającej się na pograniczu nauk o Ziemi oraz historii architektury i archeologii, i ten czynnik zdecydował o pozytywnej ocenie. Recenzent zauważył, że wśród publikacji przedstawionych jako pozostałe osiągnięcie naukowe dominuje tematyka z zakresu archeometrii oraz analiz petrograficznych skalnym materiałom budowlanym. Prace te są dobrym przykładem badań interdyscyplinarnych i wskazują na osiągnięcie przez dr M. Szczepaniak wysokiego poziomu badawczego. Publikacje te w dużej części ukazały się w języku polskim, co w połączeniu z charakterem wydawnictw, w których zostały opublikowane, w istotny sposób ogranicza ich odbiór międzynarodowy. Inne formy aktywności naukowej habilitantki oraz jej działalność dydaktyczna i organizacyjna zasługują na pozytywną ocenę. Parametry bibliometryczne dorobku habilitantki są stosunkowo niskie, co zdaniem recenzenta jest związane z publikowaniem dorobku powstającego na styku nauk o Ziemi oraz archeologii i zastosowania kamiennych materiałów w architekturze w lokalnych wydawnictwach w języku polskim; jedynie dwie publikacje ukazały się w czasopiśmie z bazy JCR. Podsumowując, recenzent stwierdził, że jego wyrażona w recenzji ocena osiągnięcia naukowego habilitantki, pozostałego dorobku naukowego oraz innych form aktywności naukowej, a także działalności dydaktycznej i organizacyjnej - przygotowana w oparciu o materiały, które otrzymał wraz ze zleceniem wykonania recenzji - była pozytywna. Jednak po zapoznaniu się z innymi materiałami, w tym rozprawą doktorską, oraz z opiniami wyrażonymi w dyskusji, stwierdził, że jego opinia nie jest tak jednoznaczna.

Dr hab. Agata Duczmal-Czernikiewicz zwróciła uwagę, że fakt, iż część analiz w monografii (publikacja P1) była wcześniej publikowana - o czym autorka rzetelnie poinformowała - powoduje trudności w rozdzieleniu efektów prac prowadzonych przed i po doktoracie. Część z nowych analiz ujętych w monografii użyto do porównania z wcześniej opublikowanymi danymi. Nowe badania dotyczą romańskiego obiektu sakralnego w Lubiniu oraz kamieniołomów z Dolnego Śląska w rejonie Bolesławca i Radkowa. Skutki i produkty diagenety są zaprezentowane w sposób ogólnikowy, wnioski są niezbyt odkrywcze, jednak połączenie charakterystyki piaskowców w odniesieniu do możliwości praktycznego zastosowania tych skał do renowacji obiektów architektonicznych, stanowi nową i wartościową część pracy. Wniosek z publikacji [P2], że piaskowce z Bolesławca mogłyby stanowić materiał budowlany dla badanych obiektów architektury sakralnej jest bardzo istotny, a publikacja [P2] stanowi nowe osiągnięcie, pomimo tego, że obiekty badań były badane przez habilitantkę w pracy doktorskiej. Dorobek dr M. Szczepaniak nie jest imponujący, ale w ostatnich latach wzrósł on znacząco, a współpraca z zespołami z różnych instytucji, w tym działalność ekspercka, świadczy o wysokich kompetencjach habilitantki. W podsumowaniu recenzentka stwierdziła, że przedstawione osiągnięcie naukowe oraz całość dorobku naukowego spełniają - w stopniu minimalnym, ale wystarczającym - formalne i merytoryczne wymagania określone w ustawie.

W dalszej części posiedzenia przedstawiono opinie członków komisji nie będących recenzentami.

Dr hab. Maciej Bąbel uznał, że dr M. Szczepaniak spełnia kryteria do wyrażenia pozytywnej opinii na temat jej osiągnięcia habilitacyjnego. Podstawą jej osiągnięcia naukowego są dwie samodzielne prace, z których jedna to monografia. Prace właściwie prezentują temat osiągnięcia i mimo, że obie mają wiele słabych stron, w znacznej części natury redakcyjnej, a także faktu, że duża część prezentowanego materiału jest powieleniem rezultatów pracy doktorskiej, nowe treści - dotyczące cech diagenetycznych piaskowców i ich własności - są wartościowe merytorycznie. W szczególności monografia ma dużą wartość dokumentacyjną i może być wykorzystana do właściwej konserwacji zabytków architektury. W sumie pozytywne wartości merytoryczne prac składających się na osiągnięcie naukowe przeważają nad błędami i uchybieniami, a pozostały dorobek naukowy również został oceniony pozytywnie. Zwrócił również uwagę, że zapowiadane w autoreferacie dwa artykuły w czasopiśmie już się ukazały.

Dr hab. Iwona Hildebrandt-Radke podkreśliła, że dorobek naukowy dr M. Szczepaniak należy w przewadze do nurtu badań archeometrycznych, czy też geoarcheologicznych, realizowanych na styku geologii, archeologii, architektury i historii. W tych dziedzinach wyniki prac habilitantki mają znaczenie poprzez swój walor poznawczy i wymiar aplikacyjny. Problemem, utrudniającym właściwą ocenę osiągnięcia, jest to, iż osiągnięcie habilitacyjne stanowi rozwinięcie problematyki pracy doktorskiej, poszerzenie zastosowanych wcześniej metod badawczych, poszerzenie wachlarza stanowisk badawczych z wykorzystaniem także tych zawartych w pracy doktorskiej. W osiągnięciu habilitacyjnym nową wartością jest przedstawienie właściwości fizykochemicznych i petrograficznych piaskowców w odniesieniu do możliwości zastosowania ich w celu renowacji, poprzez zestawienia z właściwościami surowców w badanych obiektach architektonicznych. Te wszystkie elementy pozwalają na pozytywną ocenę osiągnięcia pomimo zazębiania się problematyki pracy doktorskiej i osiągnięcia habilitacyjnego. Pozostały dorobek naukowy habilitantki jest skromny, ale jest zauważalny w gronie specjalistów z zakresu geoarcheologii; podkreśliła także znaczne doświadczenie organizacyjne i dydaktyczne habilitantki. W podsumowaniu dr hab. Iwona Hildebrandt-Radke stwierdziła, że biorąc pod uwagę warsztat analityczny, aplikacyjność badań habilitantki i jej dorobek naukowy – wymogi habilitacyjne spełnione są w stopniu dostatecznym.

Dr hab. Karina Apolinarska stwierdziła, że w obu pracach wchodzących w skład osiągnięcia habilitacyjnego wyraźnie rozróżnione są obiekty, zabytki sakralne oraz kamieniołomy, badane w trakcie studiów doktoranckich i po uzyskaniu stopnia doktora. W przeciwieństwie do rozprawy doktorskiej osiągnięcie habilitacyjne koncentruje się na kamieniołomach jako źródle materiału dla obiektów sakralnych. Pomimo, uchybień redakcyjnych prace składające się na osiągnięcie habilitacyjne wnoszą nowe, istotne dane dotyczące pochodzenia materiału piaskowcowego stosowanego w budownictwie sakralnym południowej Wielkopolski. Dorobek dr M. Szczepaniak, wyrażony publikacjami o zasięgu międzynarodowym, oraz cytowaniami, nie jest znaczny, jednak należy podkreślić, że prowadzone przez nią badania mają duże znaczenie lokalne i są nieocenione przede wszystkim w wymiarze praktycznym, tj. dla celów konserwatorskich zabytków wykonanych z piaskowca. Na bardzo pozytywną ocenę zasługuje ponad przeciętną działalność dydaktyczną i organizacyjną dr M. Szczepaniak. Podsumowując, dr hab. K. Apolinarska stwierdziła, że dokumentacja przedłożona przez habilitantkę, obejmująca osiągnięcie habilitacyjne, dorobek oraz działalność dydaktyczną i organizacyjną spełnia wymogi ustawowe w stopniu dostatecznym.

Prof. dr hab. Tadeusz Peryt podkreślił – nawiązując do dyskusji - że habilitantka miała pełne prawo wykorzystać niepublikowane wyniki badań przedstawione w rozprawie doktorskiej, ale problem powstaje, kiedy praca ewidentnie bazująca na wynikach doktoratu (a tak jest w przypadku publikacji z 2014 r.) stanowi część osiągnięcia naukowego. Znacznie lepiej wypadłaby ocena osiągnięcia, gdyby na nie składała się tylko monografia z 2015 r. Podzielił

także opinię przedmówców, że pozostały dorobek naukowy habilitantki jest bardzo skąpy.

Następnie, po przeprowadzonej dyskusji, w wyniku głosowania zarządzonego przez przewodniczącego komisji, komisja podjęła uchwałę większością głosów (4 głosy „za”, 2 głosy „przeciw”, 1 „wstrzymujący się”) opiniującą pozytywnie wniosek o nadanie dr Małgorzacie Szczepaniak, pracownikowi Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych UAM, stopnia doktora habilitowanego nauk ścisłych i przyrodniczych, w dyscyplinie nauk o Ziemi i środowisku.

Sekretarz komisji

Przewodniczący komisji